

(Fuck) het format

Bart Wirtz

Als kind van een journalist heb ik geleerd om goed te luisteren naar anderen. En als je iets niet weet, is het geen schande om verder te vragen. Sterker nog: door verder te vragen kom je soms achter de waarheid. Nu krijg ik als saxofonist af en toe te maken met media. Meestal gaat het om een kort verhaal over het verloop van je carrière en muziek. De leukere ontmoetingen zijn natuurlijk de uitgebreidere waarin ruimte is voor het hele genuanceerde verhaal en waarbij een journalist luistert en doorvraagt, op zoek naar waarheden. Maar vaak, en dit is volkomen logisch, is daar geen plek voor.

Nu is er echter een trend in de media waarover ik me zeer verbaas. Niet omdat deze er is, maar vooral om de invulling ervan: de opmars van het format. Formats zijn overal. Vooral de bekende talkshows op tv zijn ervan doordrenkt en ook de dagbladen leveren steeds meer rubrieken met een vaste formule. Valt jouw muziek buiten de kaders van het format (helaas is er over het algemeen weinig ruimte voor instrumentale, klassieke of experimentele muziek), dan moet je je best doen om een kapstok te vinden om toch in aanmerking te komen, zoals een nieuwe cd, een leuk project of een interessante tournee. Of je bent gewoon een ontzettend lekker ding. Het zij zo.

Alleen, het format is een sluipmoordenaar. Hij sust ons in slaap, drukt de inhoud naar de achtergrond en wordt zelf groter dan het verhaal. Het is me de afgelopen maand twee keer gebeurd dat ik op deze manier in aanraking kwam met media. Een nieuwsfeit wordt belicht,

er worden mensen opgetrommeld die er zijdelings verstand van hebben terwijl er anderen zijn met veel meer kennis van zaken. Door de grote macht en arrogantie van het medium wordt er slecht geluisterd naar ideeën en tips van de experts. Of een rubriek houdt zo erg vast aan het vaste kader dat er ('helaas, zo werkt dit format niet') geen ruimte is voor nuance. Gevolg is dat de werkelijkheid totaal anders naar buiten komt. Ik vind dat heel gek. Zou het niet zo moeten zijn dat de vorm de inhoud moet dienen? Ik zou graag zien dat een gast zou zeggen: 'Sorry, maar daar weet ik niets van, dan moet je bij die en die zijn', maar ik acht de kans klein. De grote verantwoordelijkheid ligt toch bij de media zelf.

Waarschijnlijk staat deze oproep in het verkeerde blad (een oproep aan het adres van mijn medemuzikanten heeft immers weinig effect), maar dan toch dit appel aan de programmamakers en journalisten: blijf alsjeblieft luisteren naar de mensen die er verstand van hebben, hoor de musici die hier dag in dag uit mee bezig zijn. Zij hebben goede ideeën, zij hebben oog voor detail en diepgang en die kwaliteiten kunnen wellicht iets bijdragen aan jullie prachtige formats. Kijk eens verder en dieper. Het is nota bene jullie taak om het publiek iets te brengen van wat er leeft in het muzikale landschap. Ik geloof dat we daar allemaal beter van worden.

Bart Wirtz is saxofonist en won met zijn laatste album *iDreamer* een Edison. Verder presenteert hij samen met Rolf Delfos wekelijks het programma *Dutch Jazz* op SublimeFM.